

Angelė VILUTYTĖ

**J. PABRĖŽOS BOTANIKOS TERMINU ŽODYNAS
"SRYJE BALSENYNY" (1834)**

Daug metų J.Pabréža kaupė medžiagą apie Žemaitijos augaliją ir ėmėsi milžiniško darbo – rašyti botanikos veikalus lietuvių kalba. Tai buvo sunkus darbas, nes reikėjo pačiam sukurti botanikos terminiją ir pritaikyti augalamams lietuviškus pavadinimus. J.Pabréža dirbo vienas, neturėdamas kuo remtis, bet, būdamas nepaprastai darbštus ir atkaklus, parengė didelius botanikos žodynus, svarbius mokslui ir šiandien.

Augalų pavadinimus J.Pabréža rinko iš gyvosios kalbos, o surinktą medžiagą panaudojo mokslinei terminijai kurti. Tas darbas pareikalavo išsamaus teorinio nagrinėjimo.

1921 m. J.Elisonas Kretingos vienuolyno knygynė tarp J.Pabréžos rankraščių surado didelio botanikos terminų žodyno "Sryje Balsenyyny" ir straipsnio tokiu pačiu pavadinimu rankraščius. Matydamas, kad šiame straipsnyje pirmą kartą nagrinėjami įdomūs botanikos terminologijos dalykai, J.Elisonas išspausdino straipsnį – "Pastabos liečiančios tobulos žemaičių floros sudarymą" (Uwagi łączące się ułożenia doskonały Flory Zmudzkiej)¹. Minimą J.Pabréžos straipsnį, parašytą 1834 m. lenkiškai, galima traktuoti kaip toliau šiame darbe nagrinėjamo žodyno (Sryje Balsenyyny. Būlū Žemayt. Lotinynu Par Kónyga Ambrozieejó Paabreža sórinktuu. Metusy 1834. Kretingoo. – "Lietuviškai lotyniškas augalų morfologijos žodynas") teorinį pagrindą. Kadangi straipsnyje J.Pabréža aptaria tokius pačius terminus kaip ir žodyne, tai šį straipsnį galima laikyti net įvadine žodyno dalimi. Autorė naudojosi J.Elisono išspausdintu straipsniu.

Straipsnyje išdėstyti septynios pastabos(skyriai), kuriose J.Pabréža nurodo, kaip sudaromi augalų pavadinimai, duoda žemaitiškų vardų etimologinę klasifikaciją, smulkiai nagrinėja, iš kokių žodžių atitinkami vardu yra kilę.

Pirmojoje straipsnio pastaboje J.Pabréža sako, kad žemaitiški augalų pavadinimai dažniausiai vartotini daugiskaita (in plurali numero), pvz.: *avietės* (f. pl.) ~ *avietės* *Rubus idaeus*, *kwijte* (m. pl.) ~ *kviečiai* *Triticum hypernum*, *dagė* (m. pl.) ~ *dagiai* *Centaurea benedicta*, *gailė* (m. pl.) ~ *gailiai* *Ledum palustre* ir kt. Tie pavadinimai pavartoti vienaskaita (in singulari numero) reiškia jau sėklą arba vaisių. Medžių pavadinimai vartojuami tik vienaskaitos forma: *ūsis* (m. sing.) ~ *uosis* *Fraxinus excelsior*, *glūsnis* (m. sing.)

¹ E l i s o n a s J. Uwagi łączące się ułożenia doskonalej Flory Žmudzkiej. – *Kosmos* 1, 1922, 46–51; 2, 1923, 183–186; 3, 283–294.

~ *gluosnis* *Salix fragilis*. Grybų pavadinimai turi tiek vienaskaitos, tiek daugiskaitos formas. Tačiau daugiskaitos formos jau reiškia šeimą: *barawijks* ~ *barawijkâ* (m.) ~ *baravykai*, *kelmutis* ~ *kelmutê* (m.) ~ *kelmučiai*.

Kitose straipsnio pastabose J.Pabréža nurodo, kad žemaitiškus augalų pavadinimus galima suskirstyti į dvi pagrindines klasses, t.y. į paprastuosius (*voces simplicae*) ir į sudėtinius (*voces compositae*). J.Pabréžos nuomone, augalų pavadinimai gali būti kilę iš įvairių kalbos dalių. Pavyzdžiu, iš būdvardžių (*voces derivatae ab adiectivis*): *gayle* (m. pl.) *Ledum palustre* (ab adiectivo *gaytus*), *aklé* (m. pl.) *Galeopsis versicolor* (ab adiectivo *aklas*), *kulé* (m. pl.) *Angelica silvatica* (ab adiectivo *kukus*); *rūksztijnes* (f. pl.) *Rumex acetosa* (ab adiectivo *rugsztus*), *retynos* (f. pl.) *Scabiosa succisa* (ab adiectivo *retas*). Augalų vardai gali būti kilę iš veiksmažodžių (*voces derivatae a verbis*): *kibe* ~ *kibiai* (m. pl.) *Aretium Lappa* (a verbo *kibti*), *dagé* ~ *dagiai* (m. pl.) *Centaures benedicta* (a verbo *dijgti*), *wyturés* ~ *vyturés* (f. pl.) *Convolvulus arvensis* (a verbo *wyturti*).

J.Pabréža pateikia ir sudurtinius pavadinimus, (*vocabula composita*), kuriie gali būti sudaryti iš dviejų daiktavardžių (*substantivum cum substantivo*), pvz.: *wylkadalge* ~ *wilkadalgiai* (m. pl.) *Iris pseudacorus* (ex *Wylk's et dalgis*), *warnaké* ~ *varnakiai* (m. pl.) *Senecio Jakobeae* (ex *Warna et akis*); sudaryti iš daiktavardžio ir būdvardžio (*substantivum cum adiectivo*): *geltongalwe* ~ *geltongalviai* (m. pl.) *Ranunculus acris*, *baltagalwe* ~ *baltagalviai* (m. pl.) *Anthemis arvensis* ir kt. J.Pabréžos nuomone, norint sudaryti augalų genčių pavadinimus, atitinkančius žemaičių tarmės dvasią, gali būti vartojamas vertinys iš lotynų kalbos, vardas (pavadinimas) gali būti sudarytas iš būdingos šaknies + atitinkamos priesagos.

Šis terminologinis darbas buvo tarsi J.Pabréžos botanikos veikalų gairės.

Prieš parašydamas stambiausią augalų sistematikos veikalą "Tayslous augu-mynnis" ("Augalų sistema"), J.Pabréža (1821–1834 m.) parašė keletą parengiamųjų darbų, būtent: "Dictionarium Botanicum Latino Samogiticum" ("Lotynų- lietuvių kalbų augalų vardyną"), parengtą apie 1821 m., "Vardaa tayslyyne Augimiu ("Sisteminį augalų vardyną") ir jau minėtą "Sryje Balsenyyny Biiluu Žemayt. Lotinynu" (Alfabetinį lietuvių-lotynų kalbų augalų morfologijos terminų žodyną"). Pastarajį žodyną J.Pabréža parašė 1834 m.

Šiame straipsnyje norima panagrinėti žodyno "Sryje Balsenyyny" šaltinius ir jo leksikografinę sandarą. Rankraštis laikomas Lietuvos Botanikos draugijos bibliotekoje. Autorė naudojosi fotokopija, kurią turi Lietuvių kalbos instituto žodynų skyrius. Apie šį J.Pabréžos žodyną niekas nėra specialiai rašęs. "Sryje Balsenyyny" (toliau SB) rankraštis turi 505 puslapius. Rašytas tušu. Rašysena daili ir tvarkinga, nors ne visi puslapiai vienodo dydžio ir aiškumo. Žodyno tekste, po lotyniškų terminų, randame keletą sutrumpinimų: *Bluff* (kai kur *Bluf* ir *Bl*), *Bess*, *Pers*, *Link*, *Rich*, *Wach*, *Grec* ir kt. Šių sutrumpinimų SB žodyne J.Pabréža niekur nepaaiškina, bet "Taisliaus" pratarmėje "Prajows weykala", skyrelyje "Paagalbas, kokių datiariau

nou szloowingų Geradieju móna tamy Reykaly”²jis dékoja Jonui Wolfgangui, kuris davé jam labai tobulą lotynišką M.Bluffo ir C.Fingerungo veikalą ”Compendium Florae Germaniae.” (Norimbergae 1825). Ten pat J.Pabréža mini ir kitus veikalus, kurių antraštés sutampa su minétaisiais sutrumpinimais: V.S.Besser. Enumerratio plantarum hucusque in Volhyvia, Podolia, Gubernia Kijoviensi etc. collectarum (Vilnae 1822). Species plantarum seu Enchiridium Botanicum etc. Curante Dr. C.H.Persoon (Petropoli 1817). C.Linnei Genera Plantarum etc. Curante Dr. Joan. Jac Reichard (Francofurti ad Moenum 1778). Linc. Handbuch zur Erkennung etc. (Berlin 1829). Monografija Skrzypow przez J.P.Vaucher Genewy. Tłumaczenie z francuzkiego przez W.J.Pannę Alexandrę Wolfgang. (Wilno 1826).

Duomeny, kad J.Pabréža būtų naudojėsis kokiui nors botanikos terminų žodynu, néra. SB ižangėlėje ”Keletas žodžių pri skaitytojaus” J.Pabréža paaiškina žodyno paskirtį: jis esas labai vertingas skaitytojui, kadangi tame pateiktos ne tik lotyniškos ”bylės” (terminai), bet ir žemaitiškos, o, be to, šis žodynas esas vienintelis, nes ”daugiaus veikalų žemaitinių pri to menciaus privalų skaitytojas nedasilauks”. Žodyne yra sutrumpinimas *Grec*, rodantis, kad J.Pabréža terminų pavadinimus vertė ne tik iš lotynų, bet ir iš graikų kalbos. Kai kur šalia lotyniškų terminų yra graikiškas žodis, pvz.: *augime* (~ augymė) – planta (phytos), *barzda* – barba (pogon), *dağtys* (~ dantys) – dens (odon), *akouts* (~ akuotas) – arista (athera), *aplink* – circa (peri), *po* – intra (hypo), *balnaskuuris* (~ balnaskūris) – leucodermis ir kt.

SB sandara paprasta: žodžiai surašyti pagal lietuvišką abécélę dviem stulpeliais, kairėje – vienažodžiai ir sudétiniai lietuviški terminai, dešinėje – lotyniški atitikmenys. Lietuviškus žodžius nuo lotyniškų skiria brūkšnelis. Visi lotyniški žodžiai pabraukti tiesiu brūkšniu. Paraštėse nemažai papildymų. Kai kur prie žodžių yra duotos net gramatinės pažymos, pvz.: adjec., adver., conjunctio ir kt.

Žodyno autorius prie termino pateikia ir jo mažybines formas, pridėdamas atitinkamas priesagas, pvz.: *warpa* ~ *warpeely* (varpelė), *warpuutys* (~ warputė), *warpyyky* (~ warpike), *žyyids* (~ žiedas), *žyideelis* (~ žiedelis), *žyiditeelis* (~ žiedytelis), *gisla* (~ gysla) (vena), *gisleely* (~ gyslelė) (venula). Šalia kitų panašių terminų pateikiamos dar ir desubstantyvinių būdvardžių formos, pvz.: *blakstienaa* (~ blakstienai) – *blakstieniigs* (~ blakstieningas), *blakstienots* (~ blakstienotas), *skiida* (~ skyda) – *skidooots* (~ skydotas) – *skidoouts* (~ skyduotas), *kóópka* (~ kuopka), *kóupkóóuts* (~ kuopkuotas), *kóupkynynis* (~kuopkininis) ir t.t.

Veiksmažodžiai pateikti kaip ir kituose to meto žodynuose pirmuoju asmeniu, pvz.: *atweró* (~ atveru) – aperio, *dabojó* (~ daboju) – observo, *dalyjó* (~ daliju) – divido, *geemó* (~ gemu) – nascor ir t.t.

Augalų stiebui, lapams, žiedynams ir kt. dalims apibūdinti J.Pabréža pateikia ir dalyvinių žodžių junginių, pvz.: *atsyremas strajós* (atsiremės stra-

² P a b r è ž a A. Prajows weykala. — P a b r è ž a A. Botanika arba Taislius Auguminis (rankraštis), 1843, III.

jus) — incumbens anthera, *atgaal kniibas* (~ atgal knibas) — retro spectans, *nóóslenkas laps* (~ nuslenkas lapas) — decurens folium, *kyylstas žyids* (~ kiltas žiedas) — ascendens flos, *kyylstati siekla* (~ kilstanti sékla) — ascendens semen, *prikliimbati kaaruna* (~ priklimbanti karūna) — adhaerens corolla, *prisyykyszgas koots* (~ prisikišas kotas) — contiguus stipes. Nežinia, ar dėl to, kad SB parengiamasis veikalas kitims J.Pabréžos darbams, ar todėl, kad augalų morfologijos terminą jis suprato pernelyg plačiai, žodyne randame ir atskirai iškelty prieveiksmių, skaitvardžių, įvardžių, prielinksnių ir net dailelyčių: *abejur* (~ abejur) — utrimque, *apaar* (~ apar) — praeter, *auksztaa* (~ aukštai) — alte, *aukszesnee* (~ aukštesniai) — altius, *daar* (~ dar) — nondum, *jgate* (~ ypačiai) — deorsim, *jau* (~ jau) — iam, *dó* (~ du) — duo, *seeptiny* (~ septyni) — septem, *pęckts* (~ penktas) — quintus ir kt.

Žodyne nemažai sudėtinį (daugiausia dvivodžių) terminų. Dvižodžiai terminai dažniausiai sudaryti iš daiktavardžio ir būdvardžio bei prieveiksmio ir būdvardžio. Jie paprastai pateikiami pagal antrojo démens abécéle, pakartojant pirmąjį démenį, pvz.: *sieklyniicže daugkiawaaly* (~ séklinyčia daugkevalė) — pericarpium multivalve, *sieklyniicže dwykiawaaly* (~ séklinyčia dvikevalė) — pericarpium multivalve, *sieklyniicže ketórkiawaaly* (~ séklinyčia keturkevalė) — pericarpium tetravalve, *nóóugs akouts* (~ nuogas akuotas) — nuda arista, *nóóugs ražiis* (~ nuogas ražis) — nudus culmus, *nóóugs styibs* (~ nuogas stiebas) — nudus caulis, *nóóugs žyyids* (~ nuogas žiedas) — nudus flos, *laapinta galweely* (~ lapinta galvelė) — foliosum capitulum, *laapinta keeky* (~ lapinta kekė) — foliosus racemos, *laapinta koupka* (~ lapinta kuopka) — foliosus calyx, *laapinta paklooty* (~ lapinta paklotė) — foliosus involucrum, *laapinta waarpa* (~ lapinta varpa) — foliosa spica, *kekleetaa rypkóóuts* (~ kekétai ripkuotas) — racemoso verticillatus, *kekleetaa sodieets* (~ kekétai sudėtas) — racemoso compositus, *kekleetaa waarpots* (~ kekétai varpotas) — recemoso spicatus, *paarmatomaa plieweets* (~ permatomai plévétas) — pellicide membranaceus, *paarmatomaa spóugróuts* (~ permatomai spuoguotas) — pellucide punctatus ir kt.

Jeigu rūšiniai terminai pateikiami prie šalutinio (būdvardinio ar dalyvinio) démens, tai išlaikoma natūrali žodžių jungimo démenų tvarka, pvz.: *sóódieta keeky* (~ sudėta kekė) — compositus racemos, *sóódieta kóóupka* (~ sudėta kuopka) — compositus calyx, *sóódieta óóuga* (~ sudėta uoga) — composita bacca, *sóódieta varpa* (~ sudėta varpa) — composita spica ir kt.

Sudėtiniai triju ir daugiau žodžių terminai žodyne surašyti dažniausiai taip pat abéceliškai, nuosekliai jungiant žodžius, pvz.: *dóbóltaa atrysty laapa* (~ dubultai atriesti lapai) — duplicato revoluta folia; *dóbóltaa dweeytots laps* (~ dubultai dveitotas lapas) — duplicato binnatum folium; *dóbóltaa isiaussty laapa* (~ dubultai įsiausti lapai) — duplicato involuta folia; *plaaukaa penóklyynee szakoothyijy skidooty* (~ plaukai peniukliniai šakotieji skydoti) — pili lymphatici ramosi scutati; *plaaukaa penóklyynee szmotóóutyijy* (~ plaukai peniukliniai šmotuotieji) — pili lymphatici articulati ir kt. Prie kai kurių lietuviškų terminų paprastuose skliausteliuose, kartais po žodžio *kyteep* (~ kiteip) pateikiami dar ir tarptautiniai terminai: *rasodnós* (*kyteep iinspekte*)

~ rasodnas (kiteip inspektas), *wylnieets* (kiteip rólingiót) ~ vilnétas (kiteip rulinguotas).

Yra žodyne terminų, išverstyti lenkų kalba: *augimniicze istoryyny* (~ Botanika historyzna), *augimniicze nómriedy* (~ Botanika ekonomiczna), *augimniicze skyrtynyyny* (~ Botanika opisowa), *augimniicze zolyyyny* (~ Botanika lekarska).

J.Pabréža kilęs iš Lenkimų apylinkės. Gimtaja – pajūrio, kretingiškių žemaičių tarme jis rašė ir botanikos veikalus.

Jau "Taisliaus" ižangoje J.Pabréža sakė: "Rašiau ne dėlei Lietuvininkų (kurie gal sau toli už mane geresnių pisorių atrasti), ale dėl tikrųjų žemaičių"³. Žodyno "Sryje Balsenyyny" kalba taip pat žemaitiška (tieki fonetika, tieki morfologija, tieki leksika). Tačiau J.Pabréžos rašyba yra labai savita. "Taisliaus" pratarmėje J.Pabréža rašo apie savo veikalo rašybą (Apey Rasztuuny (Orthographia) kokios čia jėmiaus apey apsyrykymus wertus pataysiity). Čia autorius sako, kad "reiszkius rašžiau teyp, kayp anyi diikaa žemaytyszkamy Lyižowiej bruuunz"⁴.

Žodyne J.Pabréža vartoja lenkiškajį raidyną, pritaikydamas tarmės fonetikai. "Baalsiu (Litera) brunzgyma tóu pati óztaykiau, koks ju kalboj lęçkyszkoy pri gala ómžiaus bówa"⁵. Priebalsės č, š, ž atitinka cz, sz, z, pvz.: *dwyszoonis* (~ dvišonis), *szaknys* (~ šaknis), *aszeely* (~ ašelė). Minkštai tarriamus č, š, ž žymi č́, š́, ž, pvz.: *ćzesnakinis* (~ česnakinis), *szeriōouts* (~ šeriuotas), *sieklynicié* (~ seklinycia). Kietąjį priebalsį l žymi l: *blakstienaa* (~ blakstienai), *laps* (~ lapas), tačiau: *daugelee* (~ daugeliai), *aukszliis* (~ aukšlys).

Balsė i atitinka bendrinės kalbos y, o žodžio galūnėje – i arba į, pvz.: *augimys* (~ aygymés), *ira* (~ yra), *bi* (~ by), *pati* (~ pati). Balsė ó tarpi- nė tarp o ir u ir atliepia žemaičių ɔ, pvz.: *dóbóltaa pjuklóouts* (~ dubultai pjūklotas), *atbókósee dątiets* (~ atbukusiai dantėtas), *kódla* (~ kudla).

Dvibalsiai *ay*, *au*, *ey*, *yi*, *óy*, *óu* bendrinėje kalboje atitinka *ai*, *au*, *ei*, *ie*, *oi*, *uo*, pvz.: *labay* (~ labai), *lapóouts* (~ lapuotas), *lyižóweelis* (~ liežuvélis), *kóupka* (~ kuopka), *styibs* (~ stiebas), *ketwersyynis* (~ ketversienis).

Dvibalsis *ei* galūnėje rašomas vietoj *iai*: *dydeesney* (~ didesniai), *labiausey* (~ labiausiai), bet kartais J.Pabréža vartoja ir *ee*: *daugeliitee* (~ daugiałyčiai).

Žodyne dvigubos balsės aa reiškia galūnę ai, pvz.: *daugingaa* (~ daugin-gai), *dątietaa* (~ dantėtai), *baltaa* (~ baltai), žyidaa (~ žiedai): Balsės ee reiškia ~ iai: *atbókósee* (~ atbukusiai), *gruudlapée* (~ grūdlapių).

Dvigubos balsės aa, ee, ii, oo, uu, yy, J.Pabréžos nuomone, rašytinos tada, kai skiemuo "dó kaartó ylgeesney reikia ysztarty nekayp kad buutu wyina"⁶. Taigi dvigubos balsės žodyje reiškia dar kirčiuotą ar pailgėjusią balsę,

³ P a b r é ž a A. Ten pat, V.

⁴ P a b r é ž a A. Ten pat, XI.

⁵ P a b r é ž a A. Ten pat, XI.

⁶ P a b r é ž a A. Ten pat, XI.

pvz.: *kaszeely* (~ kašelė), *keelny* (~ kelnė), *waarpa* (~ varpa), *moorkaa* (~ morkai), *ruutaa* (~ rūtai) ir kt.

J.Pabréžos rašyba yra labai savita, nenuosekli ir prašyte prašosi tam skirto išsamaus darbo. Kai kurie J.Pabréžos šiame žodyne pavartoti terminai augalų morfologijos terminijai reikalingi ir šiandien. "Botanikos terminų žodyne" (1965) randame tokius Pabréžos botanikos terminus: *šepečiuotas lapas* (folium hispidum, **шершавый лист**), *mésingas stiebas* (caulis carnosus, **мясистый стебель**), *plénétas stiebas* (caulis tunicatus, **стебель снабженный оболочкой-туникой**), *plaukuotas stiebas* (caulis pilosus, **волосистый стебель**), *nuogas stiebas* (caulis nudus, **голый стебель**), *mésingas stiebas* (caulis carnosus, **мясистый стебель**), *nykstas rinkys* (annulus fugax), *patenkas rinkys* = nuolatinis rinkys (annulus persistens), *paslankus rinkys* (annulus mobilis), *aštuonžiedė ripka* = aštuonžiedis menturis (verticillus octoflorus, **восьмицветковая мутовка**), *tikroji uoga* (bacca vera, **истинная ягода**), *lapūnas* (frons, **листоватое слоевище**), *terlytélés* (cypellae, **цифеллы**) ir kt.

Nors daugelis J.Pabréžos sukurtų terminų yra pasenę, skiriiasi nuo dabar vartojamų (*augymé* = augalas, *augminyčia* = botanika, *žoliniyčia* = herbaras, *bragas* = skėtis, *kuopka* = taurelė, *séklinyčia* = vaisius), tačiau jo botanikos darbai svarbūs kaip pirmasis bandymas sukurti šios sritys lietuvišką terminą.

Išvados

1. Ruošdamasis rašyti didelį augalų morfologijos ir sistematikos žodyną žemaičių tarme, J.Pabréža parengė keletą pagalbinių veikalų. Toks parengiamasis darbas ir yra jo žodynas "Sryje Balsenyyny".

2. Rašydamas šį veikalą, autorius pirmiausia remiasi ne kokiui nors žodynu, bet lotyniškais M.Besserio, M.Bluffo, D.H.F.Linko, C.H.Persono, L.C.M.Richardo botanikos veikalais, kuriuos jam parūpino Vilniaus universiteto prof. J.Wolfgangas.

3. Vienažodžiai ir sudurtiniai terminai žodyne pateikiami abéceliškai. Rūšiniai terminai sudaryti laikantis natūralaus lietuvių kalbos žodžių jungimo būdo. Greta lotyniškų terminų yra graikiškų, lenkiškų atitikmenų.

Žodyno "Sryje Balsenyyny" leksikografinė technika nesiskiria nuo kitų to meto rankraštinių žodynų.

4. Kai kurie "Sryje Balsenyyny" žodyne pavartoti terminai augalų morfologijos terminijoje vartojami ir šiandien.

DAS WÖRTERBUCH DER BOTANISCHEN TERMINOLOGI "SRYJE BALSENYYNY" VON J.PABRÉŽA

Zusammenfassung

J.Pabréža (1771—1849) schuf als erster die litauische botanische Terminologie.

Im Aufsatz wird das terminologische Wörterbuch "Sryje Balsenyyny" behandelt. Das Wörterbuch erschien 1834, es besteht aus 505 Seiten.. Der Schwerpunkt des Artikels liegt auf der Erforschung zwei Hauptfragen: 1) es werden die Quellen und

2) lexikographischer Aufbau des Wörterbuches untersucht. Im Wörterbuch von J. Pabréža kommen solche Abkürzungen vor, wie z. B. Bluff, Bess, Link u.a. Das sind die abgekürzten Familiennamen, auf die sich J. Pabréža bei der Zusammenstellung seines Wörterbuches stützte.

Im Wörterbuch werden die botanischen Termini in alphabetischer Ordnung angegeben. Ihrer Bildung nach sind die Termini auszusondern, die aus einem Wort und zwei Wörtern gebildet sind (einfache und zusammengesetzte).

Manche von den im erwähnten Wörterbuch angegebene Termini haben auch heute ihre Bedeutung nicht verloren.